

NAUJIENOS

of Congress Gr.
and Division
ston, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Wednesday, January 16, 1980

PHN

Nr. 10

IRANAS ISAKĖ JAV SPAUDAI IŠVAŽIUOTI

GYNYBOS SEKRETORIUS H. BROWN TARŠI SU JAPONŲ VYRIAUSYBE

PATARĖ JAPONIJAI TEIKTI PARAMĄ
IR GINKLUS PAKISTANUI

TOKIO, Japonija. — Po sėkmingo vizito Kinijoje, JAV Gynybos sekretorius H. Brown, vykdamas namo, pirmadienį sustojo Japonijoje. Tą patį dieną jis kalbėjosi su Japonijos premjeru Masayoshi Ohira, taip pat su aukšto rango užsienio reikalų ir krašto apsaugos pareigūnais.

Sekr. Harold Brown ir japonų valdžios pareigūnai pareiškė susirūpinimą dėl Sovietų karo jėgų invazijos į Afganistaną ir artėjimo prie Artimųjų Rytų. Jis ištaigojo pareigūnus teikti karinę paramą Pakistanui, tačiau tiesioginio pritarimo ar įsipareigojimų pareiškimo negavo. Vis vien Japonija teiks ekonominę paramą 1979 metais Pakistanui Japonija suteikė ekonominės bei humanitarinės paramos už 53,3 milijono dolerių, šimt šis parama bus žymiai padidinta. Pakistanas gaus \$137,5 milijono.

Po Antrojo Pasaulinio karo Japonijos gynybos biudžetas buvo apribotas tik 0,9% visos gamybos vertės. 1979 m. gynybai buvo išleista 8,9 milijono dolerių, ši suma numatyta išleisti \$9,3 milijono.

Taip pat pareikšta susirūpinimo Sovietų laivynu Pacifike ir Rytų Azijos vandenynė. Sekretorius Harold Brown apgailestavo, kad JAV tuo tarpu negali palaikyti tinkamos jėgų lygsvarės. Pasikalbėjimo pabaigoje premjeras Ohira pareiškė, kad Japonija kooperuos su JAV sprendžiant Afganistano invazijos reikalus.

ASBESTAS YRA NUODINGAS

NEW YORK, N.Y. — Mount Sinai medicinos mokyklos aplinkos tyrinėjimų direktorius daktaras Irving J. Selikoff pareiškė, kad Amerikoje kiekvienais metais miršta apie 20,000 darbininkų dėl kontakto su asbestu, naudojamo pramonėje.

Iki šiol darbininkų apsaugai nieko nepadaryta, nors jau įrodyta, kad kontaktai su asbestu išsukia vėžio ir kitas mirtinas ligas. Kiekvienais metais Amerikos pramonė sunaudoja apie 700,000 tonų asbesto.

— Sovietų kariai Afganistane vengia lipti į aukštesnius kalnus, nes bijo ten šalčio ir kitų netikėtumų.

KALENDORĖLIS

Sausio 16: Priscila, Marcelis, Gedonė, Jovaras, Romantas.

Saulė teka 7:16, leidžiasi 4:45.

Oras debesuotas, vėsus.

IRANO BLOKADA BŪTŲ NAUDINGA

WASHINGTON, D.C. — Krašto apsaugos sekretorius, grįžęs iš Japonijos, pareiškė, kad Irano blokada būtų pati naudingiausia priemonė Amerikos diplomatams ir piliečiams išlaivinti. Tokią pačią nuomonę sekretorius pareiškė Japonijai prieš išskrisdamas iš Tokijo.

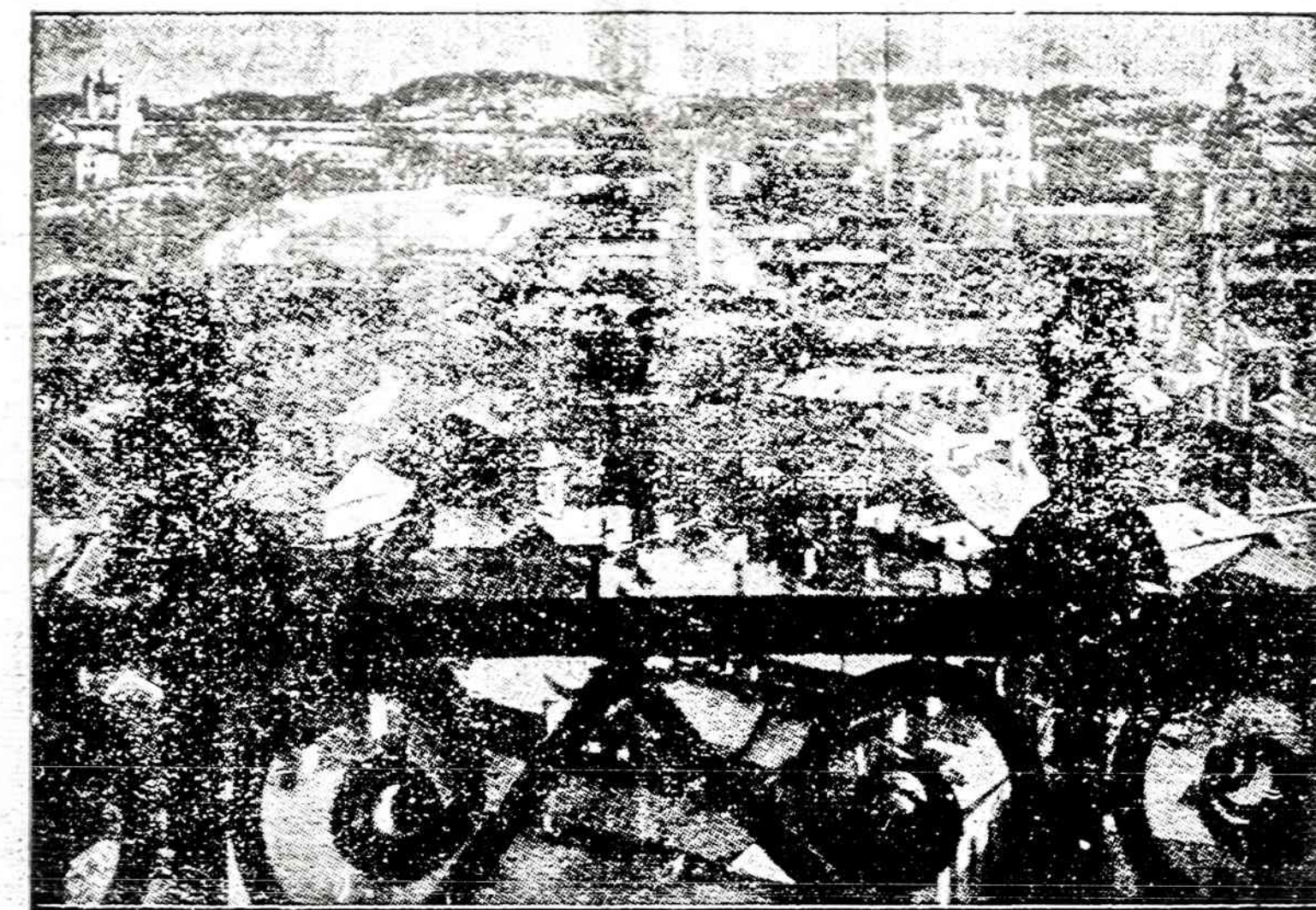
Sekretorius Brown buvo Kinijoje ir Japonijoje. Pekine jis taršė su Kinijos vicepirmininku ir krašto apsaugos vadais. Kiniečiai jam parodė ne tik "naujuosius" malūnsparnius, bet ir dirbtuves. Sekretorius jiems padėjo, bet pastebėjo, kad pagal modernios technikos reikalavimus, jie yra gerokai atsilikę. Plačiai buvo aptartas rusų įsiveržimas į Afganistaną. Sekretorius prižadėjo kiniečiams teikti paramą malūnsparniams sumoderninti. Kiniečiai yra geri ir disciplinuoti kariai, bet jie privalo sumoderninti savo ginklus. Tuo pačiu reikalauja vedė pasitarimus su japonais.

PRISAIKINDO I. GANDHI PREMJERO PAREIGOMS

NEW DELHI, Indija. — Praeitą pirmadienį Indijos prezidentas Sanjiva Reddy prisaikdino Indirą Gandhį premjero pareigoms. Ji norėjo pasilikti tiksliai užsienio reikalų ministerijai, bet ji buvo priversta valdyti ir krašto apsaugos reikalų ministeriją.

Šių metų sausio 3 ir 6 dienomis Indijoje įvyko parlamento rinkimai. Rinko 525 atstovus į parlamentą. Indirą Gandhį vadovaujama Kongreso partija pravedė į parlamentą 351 atstovą. Ji turi absoliučią parlamento daugumą ir gali sudaryti tokią kabinetą, kuris patiks krašto gyventojų daugumai.

Prezidentas Reddy labai nuodėdžiai ją pasveikino ir patyrė josios planus kraštui valdyti. Prezidentas palinkėjo jai sėkmės ir prižadėjo bendradarbiauti. Gandhį prižadėjo nekeršyti tiems, kurie persekiojo ją praeitais metais.

Vilniaus, senosios Lietuvos sostinės, vaizdas.

LIEPIA RUSAMS KRAUSTYTIS IŠ AFGANISTANO

RUSŲ PRIMESTAS DIKTATORIUS LIEPIA
AMERIKOS ŽURNALISTAMS IŠVAŽIUOTI

NEW YORK, N.Y. — Didelę Jungtinių Tautų narių daugumą pasmerkė Sovietų karių įsiveržimą į Afganistaną ir įsakė Sovietų kariams tuojau išsikrauti iš Afganistano. Sovietų diplomatams nepatiko asamblėjoje pasakytos kalbos, bet jie negalėjo pakęsti balsavimo eigos. Sovietų ambasadorius Trojanovskis išėjo iš salės, kai pradėjo skaiciuoti balsavusius prieš Sovietų karo jėgų įsiveržimą ir įsakymą galimai greičiau pasitraukti iš Afganistano.

Sovietų diplomatai bandė teisinti savo karių įsiveržimą, bet niekas Sovietų aiškinimui netikėjo. Jeigu Afganistano prezidentas H. Amin iš tikrųjų kvietė Sovietų karius padėti jam suvaldyti musulmonus, tai kuriam galui rusai nužudė prezidentą Amin? Jis buvo nužudytas prieš karių įsiveržimą į Afganistaną. Kuriam galui rusams reikėjo nužudyti prez. Aminą žmoną ir mažus vaikus? Bolševikai taip pasielgė su caro Nikolajaus šeima, kad nebūtų liudininkų. Tą patį jie darė pilietinio karo metu. Panašiai jie elgiasi ir Afganistane.

Ne tik ambasadorius Olegas

Trojanovskis, bet ir kiti Sovietų diplomatai negalėjo klausyti rusams taikomo pasmerkimo už 17 milijonų afganistaniečių pavergimą.

RUSŲ KAREIVIUS LAIKO KAREIVINESE

Sovietų kariams užėmus visus Afganistano svarbesnius strateginius punktus, Sovietų kariuomenės vadovybė įsakė karius būti kareivinėse. Buvo laikotarpis, kai Sovietų kariai pripildė Kabulo svarbesnes gatves, bet paskutinėmis dviem dienomis Sovietų karių sostinės gatvėse visai nesimatė. Šis įsakymas galioja visame Afganistane. Sovietų kariai saugo tik strateginius punktus ir jų judėjimas dabar turės būti ribotas. Apie Sovietų karių atšaukimą iš savo šeimoms dovanų, bet tai jiems uždrausta.

KALBA APIE RUSŲ ATŠAUKIMĄ

Diktatorius Babrak Karmalas pareiškė, kad Sovietų karo jėgos, apvaliusios kraštą nuo "pavojingų elementų", pasitrauks iš Afganistano. "Pavojingų elementų" rusams tapo prezidentas Amin, "pavojingais" buvo tie musulmonai, kurie šimtmečiais gyveno Afganistane ir savo gyvenimą tvarkė pagal senus papročius. Prez. Amin vienus žudė, su kitais taršė. Jis tikėjosi rasti bendrą kalbą, bet Sovietų vyriausybė panorė Maskvai ištikinti Karmalo ir paskelbė jį prezidentu. Rusai sukėlė pasipiktinimą visame pasaulyje, todėl Babrak Karmalas prašėko apie Sovietų karių atšaukimą iš Afganistano. Sovietų kariai atnešė Afganistanui B. Karmalą. Rusai gali išeiti, bet Karmalas planuoja pasilikti ne tik Kabule, bet ir visame Afganistane. Ne Karmalas rusų karius pasiuntė į Afganistaną, ne jis rusus atšauks. Jei rusai trauktųsi, Karmalas gali būti priverstas trauktis kartu su jais.

Tačiau rusai miestą kontroliuoja tik dieną. Naktį jie būna kareivinėse ir neišdrįsta išeiti į gatves. Kai tik sutemsta, afganistaniečiai, apšviesto galva ir pečiu, išeina į gatves bei į laukus. Po kurio laiko pasigirsta šaudymas iš įvairių rankinių bei automatinų ginklų.

Afganistaniečių kariuomenė, nors atrodo ištikima rusams, tačiau nėra jiems patikima kovose su partizanais. Jeigu nori su jais rimtai kariauti, tai turi patys rusai eiti.

malas gali būti priverstas trauktis kartu su jais.

KARMALAS LIEPĖ AMERIKIEČIAMS IŠVAŽIUOTI

Ilgai tylėjęs Afganistano prezidentas B. Karmalas pradėjo pirmadienį įsakyti kabule esantiems amerikiečių žurnalistams išvažiuoti. Jis naudojo rusų pačius "argumentus" karinius nurodė Irano "revoliucinio komiteto" nariai. Jis tvirtino, kad Amerikos žurnalistai neduoda tikslų žinių apie Afganistano įvykius ir netiksliai pavaizduoja krašto gyventojų nuotaikas.

Tokius pačius argumentus naudojo Sovietų Rusijos komunistai, kai jie norėjo parodyti, kaip gyvena Rusijos gyventojai. Diktatorius Karmalas nenori, kad amerikiečiai pranešintų apie įvykius pačiame Afganistane. Kabule žymiai sumažėjo Sovietų karių skaičius ir padidėjo policininkų skaičius. Kabule dar tebestovi užsienio ambasadoriai ir konsulai, buvę ten prie prezidento Nur Tarakio valdžios. Tuo tarpu Karmalas buvusių konsulų neličia ir nieko jiems nesako.

AFGANISTANIEČIAI VEDA NEVYRŲ KARĄ

JALALABAD, Afganistanas. Tipiška situacija yra Jalalabado mieste ir apylinkėse. Rusų kariuomenė ir jiems ištikimi Afganistano armijos daliniai užėmė šį partizanų kontroliuojamą miestą, esantį prie Khybertarpeklio, už 45 mylių nuo Pakistano.

Tačiau rusai miestą kontroliuoja tik dieną. Naktį jie būna kareivinėse ir neišdrįsta išeiti į gatves. Kai tik sutemsta, afganistaniečiai, apšviesto galva ir pečiu, išeina į gatves bei į laukus. Po kurio laiko pasigirsta šaudymas iš įvairių rankinių bei automatinų ginklų.

Afganistaniečių kariuomenė, nors atrodo ištikima rusams, tačiau nėra jiems patikima kovose su partizanais. Jeigu nori su jais rimtai kariauti, tai turi patys rusai eiti.

AFGANISTANE SOVIETŲ DIVIZIJOS ARTEJA PRIE IRANO SIENOS

LAIKRAŠTININKAMS DUOTOS 48 VALANDOS
IŠVAŽIUOTI IS IRANO TERITORIJOS

TEHERANAS, Iranas. Visi Amerikos spaudos atstovai privalės išvažiuoti iš Irano teritorijos, nes nesugeba perduoti tikslų žinių apie įvykius Irane, — pareiškė Islamo tarybos narys ir Irano naftos ministris Ali Akbar Moinefar.

Amerikiečius nustebino Irano naftos ministro pareiškimas. Šiuos reikalus turėtų tvarkyti užsienio reikalų ministris arba vidaus reikalų ministris. Klausimas buvo svarstomas "revoliucinėje taryboje". Ši taryba nesilaiko jokių taisyklių. Kas taryboje vienu ar kitu klausimu pasisako, tą taryba ir įgalioja pranešti nutarimą.

Amerikos žurnalistai, veikiantieji Teherane ir kitose vietose, nenorėjo tikėti ministro Moinefar pranešimu. Jie kreipėsi į užsienio reikalų ministeriją. Pastarasis pasakė, kad jie privalo išvažiuoti greitai, davė jiems 48 valandas savo daiktams susikrauti ir išvažiuoti. Irano valdžia nieko jiems nedarys, jeigu iš 48 val. nebeišvažiuos, bet turi stengtis išvažiuoti tuojau. Kas negali išvažiuoti šiandien, tai privalo pasirengti ir išvažiuoti rytoj. Kas nepajėgia išvažiuoti nustatytu laiku, tai privalo viską taip tvarkyti, kad išvažiuotų netrukus.

Išskymas lieti ne tik Amerikos laikraštiniams, bet ir Amerikos įstaigoms žinioms perduoti. Ministris liepė įstaigas uždaryti, priemonės likviduoti ir išvažiuoti. Įstaigos gali užtrukti ilgiau, kol viską likviduos, bet jos neprivalo ilgai delsti.

Irano "revoliucinė taryba" įsakė išsiųsti tiksliai amerikiečius, tuo tarpu britai, pranežėję, vokiečiai žurnalistai dirba teisę pasilikti Irane, rinkti žinias ir informuoti savo laikraščius. Irano vyriausybė ten nepastebėjo tiek daug netikslumų, kokių buvo ir yra Amerikos spaudoje. Amerikos ambasadoje dirbę patarėjai ir tarautojai uždaryti ambasados patalpę, bet Amerikos laikraštiniškai ir žinių agentūrų atstovai laisvai vaikščiojo ir važinėjo Irano sostinėje ir krašte. Jiems buvo uždrausta įeiti į ambasadą ir pasimatyti su buvusiais ambasados tarnautojais, bet jie galėjo laisvai informuoti apie įvykius krašte.

Irane sukėlė susirūpinimo Sovietų karo jėgų artėjimas prie Irano pasienio. Afganistanas įsiveržusios Sovietų karo jėgos veržėsi į Pakistaną pasienį ir pietinę Afganistano dalį, bet neartėjo prie Irano-Afganistano sienos. Vieni tvirtino, kad rusams Iranas esą visai nerūpėjęs. Irane rusai esą nelurę jokio intereso. Jiems esą rūpėjęs Pakistano pasienis, į kurį visą laiką bėgo afganistaniečiai. Dabar Pakistano pasienis jau kontroliuojamas. Uždarus Pakistaną sieną, rusų karo jėgos visu frontu artėja prie Irano sienos. Irane

MASKVA SUGRIOVĖ DETENTES POLITIKĄ

MASKVA, Rusija. — Sovietų spauda apgailestauja, kad kiekvieną kartą, kai Amerikoje vyksta prezidento rinkimai, visuomet nukentima normalus abiejų valstybių gyvenimas, kurį vėliau pasidaro gana sunku atstatyti į normalias vėzes. Sovietų valdžios sluoksniuose dabar labai apgailestaujama, kad sugriauta iki šio mėto veikusi detentes politika. Pats detentes apgailestauja, kad prezidentas Carteris taip lengvai sugriovė sunkiai statytą sugyvenimo politiką.

Sovietų valdžia susirūpinusi dviem dalykais — artėjančia Maskvos olimpiada ir užsakytais duoti šis jais. Dabartinė valdžios vadovybė bijo, kad ši karta bus žymiai sunkiau sumonomali ti santykius, nes Kinija jau nurodo kiton pusėn, su Maskva nenori jokių santykių palaikyti. Įsiveržimas į Afganistaną Maskvai gali brangiau kainuoti, negu rusai apskaičiavo.

VILNIUJE SUIMTAS GEOLOGAS SKUODIS UŽ PETICIJOS PASIRASYMĄ

Chicago Sun-Times antradienio laidoje pranešė, kad Vilniuje sulaikytas Vitolas Skudis, geologas ir Vilniaus universiteto profesorius.

Jį pakaltino revoliucijos kėlimu dėl to, kad pasirašė po peticija, reikalaujančia panaikinti 1939 m. Stalino-Hitlerio sutartį ir išvesti užsienio karo jėgas iš Pabaltijo kraštų. Žinią suteikė Andrei Sacharovas.

— Irano naftos gamybos sumažinimas labiausiai pakenkė pačiam Iranui. Kitos valstybės užpildė Irano trūkumus.

— Afganistano 6,000 kareivių atsisakė pasiduoti nelaisvėn rusams.

HAROLD BROWN
Secretary of Defense

Sekretorius Harold Brown patarė japonams būti aktyvesniems Sovietų eksperimentų sustabdymui.

niečiai nežino, ar Sovietų karo jėgos prie sienos sustos, ar veršis į vidų, kaip tai padarė Afganistane.

Kuklios svajonės

Kad tik greičiau sukraut krūvon
Patį pirmąjį milijoną...
Išmausiu kur šalin šilton,
Čia palikęs seną žmoną.

Statysiu pilį prie vandens,
Klasikinį duosiu kiemą,
Takus norvegisko akmens
Padarysiu į haremą...

Ir viską prižiūrėt gražiai
Pasamdysiu Belsebubą.
Galės gražuolės kaip ežiai
Sokt su rūbais ir be rūbų.

Sutvarkęs pilį bei takus,
Nusipirksi dar pernitą,
Plačiai pabėręs skatikus,
Pagyventi amžių kitą.

25. XII. 78

Tarybinė humoreska

1979 m. gruodžio 8 d. "Vals-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

— Mokėkite už tarką kapei-kas, — sako. — O už ženkliuką — rublį.
Aš šiaip ir taip. To ženkliuko nepageidauju. Nenoriu būti ko-tiečių Laikraštis" paskelbė hu-moriu pasaldintą P. Šipso laišką:
"Apsilankiau Dusetose, tame Zarasų rajono mieste. Tikra ro-mantika! Visos, ir tos intelligen-tiškos. Vadovaujamos gaidžių ir individualiai vaikštinėja šaligal-viais. Yra universalinė parduo-tuvė. Užėjau. Nusprendžiau nu-sipirkti tarką. Kapeikas kainuo-ja. Drauge su tarka paduoda ženkliuką. Tokį popierinį. Kurį klijuoja ir vartotojų kooperaci-jos nario knygele."

Montessori mokykloje

Montessori mokykloje moky-toja aiškino vaikams apie šiau-rės Ameriką ir sakė:
— Vincuk, parodyk kur yra Amerika.

Vincukas nuėjo prie žemėla-pio ir parodė, o mokytoja tęsė toliau aplinkos pažinimo pa-moką:

— Dabar, vaikai, sakysite, kas čia yra Amerika?
— Guvus Vincukas, — atsakė visa klasė.

Atsargus humoristas

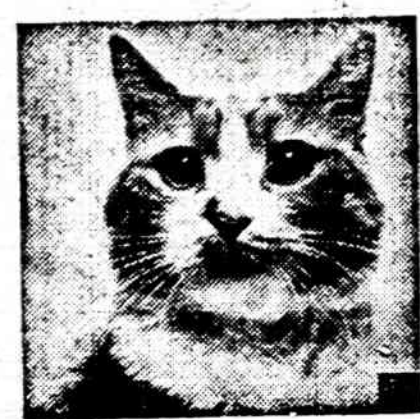
Jaunas humoristas atvyko su grupe artistų į mažą miestelį gastrolėms. Jis atėjo į vaisių krautuvę ir sakė:

— Ar jūs neturite pernok-u-sių ar sugedusių pomidorų. Aš noriu visus juos nupirkti.

— Mielai tau parduosiu. Sa-kyk ar tu nori pasveikinti tą naują humoristą?

— Ne. Aš esu tas jaunas hu-moristas.

Magaryčius

● Akimis ir dangų pasieksi, bet savo ausų nepamatsi...

● Pasakyk, Agute, kaip tu susipažinai su savo antruoju vy-ru? — Labai romantiškose ap-linkybėse. Aš ėjau su savo pir-muoju vyru skersai gatvės, o da-bartinis mano vyras lėkė maši-na, trenkė į jį ir užmušė. Jis bu-vo mandagus, atsiprašė ir nuo-to laiko prasidėjo mūsų draugiš-kumas, pagaliau apsisvedėme.

● — Prašau duoti alaus ir deg-tinės, kol dar neprasišėdė triukš-mas, — sako į taverną lėjęs vy-ras. Išgėręs, jis vėl sakė: — Praš-au pakartoti, kol dar neprasišė-dė triukšmas. — Koks triukš-mas? — klausia jį bartenderis. — Matai, aš neturiu pinigų!

● Skotas pasiuntė į krautuvę sūnų. — Ko tau, berniuk, reikia? — klausia jį pardavėjas. — Tė-velis liepė nupirkti už 10 centų, kumpio ir kad suvyniotumėt į laikraštį, kuriame yra tešinis jo-pardėtos skaityti apysakos, į ku-rią vakar buvo suvyniotas kum-pis.

● Gydytojas paciento žmonai sako: — Kad būtų galima atlikt-i aiškesnę diagnozę, reikia per-šviesti jūsų vyrą rentgeno spin-duliais. — Nereikalinga, ponas gydytojaus. Aš jį jau gerai pa-jįstu ir iš vidaus...

● Nusiminc skotai sėdėjo prie savo mirtančio draugo lovos. Staiga vienas pamatė, kad mirš-tančiojo skruostais rieda asaros. — Ko verki? — paklausė jis. — Kaip aš nevočiu! — atsakė mirštantysis skotas. — Žiūrėk, kiek pinigų teks išmesti karstui pirk-ti ir laidotuviams...

● — Kairę koją taip skauda kad negaliu pačioti. — Turbūt tai nuo senatvės, — bando nu-raminoti jo draugas. Kartais ir aš taip pagaujuju, bet abi ko-jos yra vienodo amžiaus, tai ko-lėl dešinioji neskauda?

● Pabaigai siūlau vieningai padainuoti šiuos posmus:

Lietuvio gryčio žydi aguonos,
Meno salione auga rugiai,
Turime sodai gėlių ir duos,
Meno kultūra dabar — p-nigai.

Kito seklyčioj žydi ramanės,
Kai kam i langu plyta pataiko.
Žinai, kam rūpi meilė Tėvynei,
Meilė nežino ribų, nei saiko.

Kai kojas užverti, rusas ateina,
Tavo "pasagos" turto ieškoti.
O tavo broliams tik gulbės diena,
Bartis ir peštis laukia sustoti.

Don Pilotas

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Tėve, tu aną kartą prasi-karei, kad esama daugiau šven-tų Raštų, negu mūsų katali-kiškasis. Būk toks geras, supa-žindink mane su tais raštais. Aš nerimstu. Mano galvoje kruta lyg vabalas toksai neatlaidus aoras žinoti. Aš buvau įtikintas, kad tik katalikiškasis šventas Raštas yra šventas, i kiti raš-tai nei negali būti šventi. Sakyk man kas pašventina raštus? Jei aš parašyčiau "Tėve mūsų — Sveika Marija", ar mano raštas būtų šventas?

— Ne, Maiki. Raštų šventu-mą nusprendžia dvasininkija, tai yra tam tikra grupė žymiausių kunigų. Tūlais atvejais laudies didelis susidomėjimas rašta pa-daro šventu. Taip atsitiko su Mozės raštais, su Konfucijaus pasakymais, su Jovo kantrybės bandymais, su Budo rašiniais ir kitais tolygiais raštais. Tu, Maiki, norėdamas savo raštus pa-šventinti, privali kreiptis į pa-garsėjusį kunigėlį.

— Tėve, ar tu manai, kad ku-nigėlis mano raštus šventintų?

— Gal būt šventintų, Maiki. Juk vienas šlovingas kunigėlis rekomendavo šventinimui por-nografišką Striplyz. Jei tu į sa-vo raštus įpintumėi didelę pa-garbą ir meilę Dievui, gal kas rekomenduotų pa šventinimui. Bet, Maiki, esu tikras, tu naujo šventraščio nesukursi. Kalbėki-me apie esamus...

— Tai pasakok, Tėve.

— Gerai, Maiki. Pradėkime nuo Konfucijaus. Tas vyras gy-veno šeštame amžiuje prieš

ATVIRAS LAISKAS

P. B. Jksas atrašė dr. J. Ado-mavičiui tokį atvirą laišką:

Mėgtu gerai paėsti,
Ir prie kortų aoriu prisesti,
O dėl panelių grožybės
Ir dėl stiklo saldybės
Niekad neturiu ramybės.
Partakiti, kas man daryti,
Kaip savo kūną išganyti?

Sporto varžybose

Mažame provincijos mieste-tyje buvo suruoštos sporto va-rybos. Į baigmės liniją atbėgo pirmuoju užduos ilgos distan-cijos bėgikas. Teisėjas jam sa-kė:

— Tamsta dar kartą turės bėgti.

— Kodėl?
— Mano chronmetras yra sugedęs...

Geras radinys

— Kodėl tu tą raštą briliant-žiedą nenunesi į policiją? — klausė Marquette Parko gyven-vojas savo draugą senbernį. Sen-bernį atsakė:

— Aš jo nepirčiau nešti, nes ant jo yra aiškiai parašyta: "Ta-vo amžinai".

Kristų. Jo vardas ir pavardė — Kong Foo-Ce. Kas reiškia: po-nas Kong. Nėra įrodymų, ka-ponas Kong būtų bet ką para-šęs. Jo išminties perlaui vadina mi "pasakymais", o tie pasaky-mai surašyti į knygą, kiniečiam yra šventi — gyvenimo kelio ro-dyklė. Ponas Kong gyveno 7 me-tus ir paliko keletą šimtų iš-mintingų pasakymų. Apie savą jis sako: "Iki 15 metų buvau prilenktas prie studijų; būda-mas 30 metų atsisėdau; ketur-dešimtais metais dingo mane abejonės; penktadešimtais — mokėjau suprasti gamtos įstaty-mus; šešiasdešimtais — man-ausys klausė manęs; septyndešimtais — galėjau patenkinti širdies troškimus ir nekla-džiojau."

— Tėve, šiuose pasakymuose nematau nieko švento.

— Taip, Maiki. Visuose pon-Kong pasakymuose nėra nieko švento, nieko dieviško ar dan-giško, bet yra išmintis ir tei-sybė. Dėl to jie tapo šventi. Eu-ropiečiai, susipažinę su Kong Foo Ce mokymais, sulotyni-jo pavardę į Konfucijų, o iš jo mokymų sėmėsi sau įkvėpimo.

— Jau pasakymai tebėra kartojami iki šių laikų. Juose nėra nieko dieviško, nieko švento, bet jie šventi.

— Labai įdomu, Tėve. Kaip tai gali būti, kad raštai be šven-tų žodžių, be dieviškumo, pasi-daro šventais?

— Aš jau sakiau, Maiki, kad žmonių susidomėjimas raštus padaro šventais. Ale tu nori ž-nėti apie budistų šventą Raštą.

— Gerai, Tėve, klausau.

— Maiki, budistų šventas Raš-tas gražus. Dalis jo parašyta ei-lemis ir gan gražia kalba. Mar-jau nelengva susidėti visus raš-tus į pakausį — geriau tu pats, Maiki, pastudijuok. Čia, Juozo šmoto namuose, rasi tais klau-simais literatūros. Vienok, kad tavo smalsi neužgęstų, papasa-kosiu apie pranašą Budą. Jis, Maiki, prasidėjo iš sapno 575 metais prieš Kristų ir gimė iš mergelės Majos.

— Labai įdomu, Tėve. Ačiū, tau už pamokslėlį.

Pakelini į tėviškę užklumpa mirtis

(Skirnelis iš Juozo Švaisto knygos PETRAS SIRVOKAS, 228 psl., kaina \$2.75, gaunama Naujienose)

Petras užkopė į kalnelį ir paskutinį kartą pažvelgė į Azijos miesto mūrus. Jo žvilgsnis ilgėliau sustojo prie kareivinių, kurios baltavo toliau užmiestyje.

Sustojo Petras ir susimąstė: dvidešimt penkeri me-tai lazdu, mušto, katorgišku žygių čia, tame Sibiro slė-lyje, ir kitur po platųjį pasaulį. Visur su savo Mikalojaus miline ir su kareivio apdaru.

Ir dabar tas pats apdaras ir kuprinė už pečių. Tik krūtinės dryžuoti įvairių spalvų kaspinėliai, palaiką žalvario medalius. Prie diržo mažas būgnelis pūpo. Pirmiau tampė ir mušė didžiulį pulko būgną. Dabar, kaip dovana, gavo mažąjį. Labai jau prašė atsisvei-kindamas. Paprato ir pamėgo tą ritmišką būgnų triuk-smą. Jis tiko visur: žygyje darniai palaikė ir lengvino kojas; kautynėse kėlė drąsą, šaukiant durtuvų atakom; pavojaus metu ar skubiam reikalui esant budriai įspė-davo ir sukdavo visą pulką; lauko teismo pasmerktie-siems šurpiai primindavo paskutines jų gyvenimo aki-mirkas.

Visa tai dabar jau praeitis. Tolima, išgyventa ir nebepakartojama praeitis. Daug suėdė ji sveikatos, drauge nusinešė ir pačius geriausius jaunystės metus... Kaip darganotą rudinį vidurnakčio plėšikas. Grau-du, bet nebepataisoma jau.

Valandėlę pastovėjo, pagalvojo Petras ir amžinai nusisuko nuo rytų. Jis skubiai ėjo į vakarus. Kaip pės-čią buvo atsivargė čion, taip pėsčiomis ir namo pa-leido.

Tą rytmetį saulė tekėjo raudona ir apsihaususi. Jėmė vėjuotą ir gal lietingą rudens pradžios dieną. Bet, amo grįžtant, vistiek pavasariu kvepėjo. Tie patys pa-sario jausmai kunkuliavo krūtinėje. Naujos jėgos ir tiprybė iš paskutiniųjų kilo visame kūne. Keliuonė at-odė lengvai nugalima. Vis dėlto juo tolyn, juo dažniau išsėjosi ir greičiau vargo.

Daug dienų jau buvo prastūmęs keliuonėje, daug jų atžymėjo ant savo gumbuotos pakeleivio lazdos, bet vis dar tebemindė svetimą maskolių žemę.

Vieną dieną apyiečiu atsisėdo pavargęs po me-džiū šalia kelio. Galva kaip akmuo traukė prie žemės, akys nesulaikomai merkėsi. Staiga jos prasiplėtė, la-bai budrios pasidarė. Priešais stačiai į jį artėjo tary-m moteriškė, apsigaubusi balta marška. Pavidalas vi-ai priartėjo ir sustojo. Tuo metu praužė šaltas smar-tesnio vėjo gūsis ir plačiau atsiskleidė baltasis pavid-a-lo uždangalas. Oooo... tai baisi stovėjo bestija. No-sis veidas ir apnuogintos kūno dalys buvo šlykščiai pa-mėlusios, kaip ilgai mirkusio skendruolio. Plaukai, an-takiai, blakstienos buvo baltos baltos, tarytum ką tik iš kalkpienio ištrauktos. Bauriai landžiojo ilgas liežuvis, pajudavęs nuo mirštamų nuodų.

Petras tuojuo suprato, kas čia per pavidalas, bet jis nenusigando — tik žiūrėjo į budresnis darėsi. Pavi-dalas prasišiepė, sukalo ilgaus pageltusiais dantimis: — Pagaliau sučiupau... Seniai tavęs ieškojau, tūk vis sugauti negalėjau.

— Žinoma, kai žmogus atsidėjęs ko nors ieško, vi-sada suranda, taip ir tu. Ale pasakyk, kas tu esi ir ko nori iš manęs?

— Esu tavo mirtis ir tave jau piasiu.

— Kad vieną kartą piasui, tai gerai žinau: kas už-gimė, tas turi mirti. Ale, pasakyk, argi tau taip labai skubu jau? Gal galėtum palūkėti dar?

— Kodėl?

— Nagi todėl, kad labai mažai pelnysi tu ir kiti. Štai visas mano turtas ir palikimas, kaip matai. Niekas nesidžiaugs ir niekam tu čia labai nepasitamsi, o jei palikėtum dar, daug gera padarytum man...

— Na?

— Noriu dar savo kraštą pamatyti ir ten mu-mirti...

— O kurgi tasai tavo kraštas?

— Ten, vakaruose, kur saulė leidžiasi... Eisis, ei-sim ir rasim.

— Daug kraštų vakaruose. Iš ko gi aš pažinsiu, kad tu jau tikrai savajam krašte?

(Bus daugiau)

MŪSŲ SPARNAI

Ir vėl pasirodė Jokūbo Kregždės redaguojamas žurnalas 47 nr. Mūsų sparnai. I pirmąjį žurnalą puslapijėdė dailininko Adomo Varno foto nuotrauka.

Turinyje: kun. Povilo Dilio straipsnis — Dvasinės krizės reikalai, Jurgio Jašinskio — Fanatizmas ir tolerancija (tesinys), pasisakant apie V. Liulevičiaus skirtą lituanistinę mokyklą L. Bendruomenės išleisti istorijos vadovėlių. Patiekę tulpusius Dirvoje ir kitur, apie šį vadovėlių neigiamus pasiskaidymus, Liulevičius daro tokią išvadą: "Ne tik tais iš ankstesnių Lietuvos istorijos veikalų (pav. kolektyvo iš dr. A. Šapokos, dr. J. Jakšto, dr. Z. Ivinskio, P. Klimo, P. Sležo ir dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos vadovėlių) išrankiotais dalykais ir V. Liulevičiaus redaguotuose Lietuvos istorijos vadovėliuose, nieko naujo nepateikia, bet ir tas pats išrankas, iškraipytai bei vienašališkai, mūsų moksleiviams perteikia." Tiek pat neigiamai pasisako skyrinyje apie "Lietuvių tikybą." Tą skyrinį parašė kun. dr. Jonas Gutauskas. Dėl šio skyrinio netikslumų šitaip pasisako: "Tarp katalikų ir protestantų kova vyko apie 150 m. Bet čia ji nebuvo tokia aštriai kruvina, kaip kituose kraštuose".

Tuo tarpu lenkų istorikas prof. Henryk Merczyng, pasiremdamas anų laikų originaliais Vilniaus tribunolo aktais, straipsnyje "Keturtikis bažnyčios sugriovimas" pateikia eilę faktų, rodančių, kad protestantai, jū skaičiuje ir reformatai, buvo gal ir žiauriau persekiojami, negu kituose tarpkilnių kovų kraštuose.

Iš minėto prof. H. Merczyng rašinio čia pateikiu tik vieną ištrauką: "1882 metų užpuolimas buvo visai netikėtas; jam nebuvo jokių išorinių priežasčių; Balandžio mėn. 2 d., aštuntą valandą iš rytų, didelis būrys jėzuitų mokinių kartu su minia užpuolė kalvinių (reformatus J.) kapines, surinkimo pastatus ir pačią bažnyčią. Visa buvo išvogta ir sunaikinta. Bažnyčia išardyta iki pat pamatų, varpai ir kryžiai išvežti (pasakui juos surado pas pranciškonius).

nus ir augustinus Užupyje ir kaliaus patvirtintu sprendimu buvo įsakytą viską gražinti tik kriesiems savininkams.)

Surinkimo namuose buvę indai, rakandai bei dokumentai liko sunaikinti arba pagrobti, o taip pat buvo išvogta ir 40.000 auksinių. Tačiau, baisiausi dalykai vyko pačiose kapinėse. Kas ten dėjos — galima matyti kalnino akto dokumente... Neverta nuo kapų antkapius ir akmenis, iškasę prieš kelias dešimtis metų bei neseniai palaidotus kūnus ir visiskai juos nurengę muše akmenimis degino ant laužų pirus, nuo kurių negalėjo numauti žiedų ir kitas kūno dalis, plovė nuo karstų ir plėšė sidabrinės lentas ir medžiagas, kuriomis karstai buvo išmušti, bei kitokias su mirusiais kūnais palaidotas brangenybes, ko nedarytų jokia, net labiausiai sugyvuėjusi, minia".

Prie šios iš Vilniaus tribunolo dokumento ištraukos prof. H. Merczyng rašo, kad ir anuomet katalikų tarpe dar buvo tolerancija. Kunigai (reformatai), kaip Mykolas ir Kristupas Trzebiečiai, Taubmanai ir Gasparas Pokuckis nuo siuntančios minios buvo pasislėpę karstuose. Juos išgelbėjo katalikas Mykolas Puzinas, kuris, ištraukęs juos iš karstų, su ginkluota vyru apsaugą išvedė iš surinkimo ribų ir paslėpė pranciškonų vienuolyne, kuriame kunigai išbuvo iki kol viskas aprimo... Deja, triukšmingi fainatikai buvo įtingesni ir nusikaltėliai vėl liko nenubausti".

Tiesiog šurpas nukrečia, skaitant, kokia buvo baisi neapykasta ir kerštas kitaip tikinties žmonėms.

Toliau pastebi, kad tame vadovėlyje įdėtos tik Pavasarininkų kongreso, Lietuvių katalikų moterų kongreso eitynės ir studentų ateitininkų korporacijos nuotraukos. Tuo tarpu kitų organizacijų, kaip tai: šaulių, jaunatitų, buvusių V. Didžiojo universiteto korporacijų, jokios nuotraukėlės Baigdamas straipsnį daro tokią išvadą: "Maskvos okupuotoje Lietuvoje esantieji istorikai, jų parašytose mokykliniuose vadovėliuose ateitininkų šarmu ir dabartinį

Lietuvos okupantą garbinančių skiedalų, plauna moksleivių smegenis, o laisvame pasaulyje esant, kai kurie lietuviai istorikai gardžiuojasi, pateikdami šeštadieninių mokyklų įvairių pažūrų moksleiviams vienašališkumo pasaldintas istorines užkandas.

Dedamas evangelikų kunigo Anso Trakio vyr. skautininkui Steponui Kairiui pareiškimas: "Mielas Vyriausias Skautininkai! Tamsta kvietį mane būti evangelikų dvasios vadovu Lietuvos Skautų Brolijoje. Tačiau, kol mūsų atstovas dvasios reikalams nėra įleistas dalyvauti lygiai su katalikais vyriausiam LSS organe-Pirmioji, tol evangelikų dvasios vadovas negali dalyvauti žemesniuose LSS organuose". Toliau pastebi, kad "Katalikų vyr. dvasios vadovo pareigas einantis kun. Vaišnys SJ, maždaug prieš trejetą mėnesių man siūlė, kad evangelikai sudarytų atskirus evangelikų skautų vienetus. Tačiau, evangelikai atsisako katalikų vyr. dvasios vadovo siūlytu būdu skaldyti Lietuvos Skautų Sąjungą, kurioje katalikai ir evangelikai broliškai sugyveno Lietuvos Nepriklausomybės laikais." Pasirodo, jau ir skautuose vyksta ar daromas, skilimas.

Fr. Slenteris — Lietuvių liuteronų veiklos išvairoje apžvalga. J. Kregždė — XXXII Sinodas išvairoje. Jonas Jurkšaitis — Kodėl? Šiame straipsnyje aštriai pasisako dėl Draugo premijuotos J. Kraliaus knygos "Ikaite Vilniaus Akmenys", kurioje neigiamai parašyta apie protestantus ir protestantizmą.

J. Ktr. — Nepamirškime savo paskirties. Kun. Stasys Neimanas — Povilo Jašinskio sukaktis. Algirdas Palovinskas — Saaro krašto lietuvių šventadienis, kuriame apščiui duodama žinių

apie V. Vokietijoje Saaro krašte gyvenančius lietuvius.

V. Karosas — Tėvų prisimenant, kur vaizdžiai aprašyti tėvo ir sūnaus pergyventi įvykiai ir išpučiai.

Jokūbas Kregždė — Mes ir brolis Jurgis — pateikiama žinių apie brolio Jurgio ir kitų lietuvių išstremimus į Sibirą 1941 m.

Hermanas Pavilionis — Jonas Mizara. Rašome apie buvusį kun. Joną Mizarą. Jonas Kutra — Mykolo Devenio pagerbimas.

Aleksandra Vaisiūnienė — Pavėžėk dėdė. Rašo apie vaikystės ir mokyklinio gyvenimo nuotykius.

Arėjas Vitkauskas — Iš mano jaunystės atsiminimų. Kun. S. Neimanas — Motiejus Karaša. Pulk. Motiejus Karaša gimė Biržuose 1895 metų rugsėjo 10 d., mirė Baltimorėje 1979 m. rugsėjo 2 diena.

Kun. Fr. Skėrys — Emilius Skerbedis. Dipl. inž. Emilius Skerbedis gimė Kaune 1933. II 28 d., mirė V. Vokietijoje 1979. VIII. 16 d.

Dr. Inž. Jurgis Gimbutas — Albertas Puskepalis. Albertas Puskepalaitis gimė Mažoje Lietuvoje, mirė So Bostone 1979. VIII. 17 d.

Kun. P. Dilys — Atsisveikinimas su Martynu Kavoliu. Martynas Kavolis — kunigas ir teisininkas gimė Gargžduose 1897. XI. 14 d., mirė Chicagoje 1979. VIII. 10 d.

Dedama nemažai kronikos žinių. Arėjo Vitkausko kelatas eilėraščių, gausiai iliustruotas, be tikybinių, dedama ir pasauliniai rašiniai.

Adresas — Mūsų sparnai. 5718 So Rockwell St. Chicago, Ill. 60629 Stasys Jusėnas

Tunisas sutinka skelbti maisto embargo Iranui, kad jo valdžia būtų priversta išleisti suimtuosius JAV piliečius.

Užgavėnių karnavalas Toronto Lietuvių namuose

L.N visuomeninės veiklos komitetas sausio mėn. 9 dieną sukvietė Toronto meninių vienetų ir L.N pagalbinių organizacijų atstovų pasitarimą apsispręsti Užgavėnių rengimą, kuriame dalyvavo: B. Abromaitienė, B. Bedarfiene, V. Bubelis, L. Dūda, P. Dovydaitis, J. Dambaras, A. Jankaitienė, P. Jankaitienė, A. Jucienė, J. Karasiūvis, V. Kulnys, B. Laučys, B. Romėkėnė, T. Stanulis, M. Slapšys, J. Varanavičius ir M. Yčas. Iš šių asmenų sudarytas Užgavėnių renginio komitetas ir nutarė rasti Užgavėnių KARNAVALĄ š. m. vasario mėn. 9 d., šeštadienį, Lietuvių Namuose. Patvirtinta programa iš dviejų dalių.

PIRMOJI DALIS

Karalienės Mortos svietinėje ir Karaliaus Mindaugo menėje nuo 3 val. iki 7 val. vak. veiks meninių vienetų atskiri paviljonai, kuriuose lankytojai ras skanumynų, užkandžių, silpnų ir stiprių gėrimų ir kitų pramatumų. Tuo pačiu metu dalyvaujantieji vienetai išpildys

ANTROJI DALIS

a) Karaliaus Mindaugo menėje nuo 7:30 val. vak. prasidės antroji dalis. 8 val. scenoje pasirodys atskiri meniniai vienetai, kurie išpildys dainų ir tautinių šokių programą. Vyks linksmi šokiai, gros geras orkestras, veiks karštų užkandžių ir gėrimų bufetai.

b) Gedimino pilies menėje nuo 8 val. vyks jaunimo Disco šokiai, kuriems gros moderni muzika, veiks bufetas.

Įėjimas į antrąją dalį tik 4 doleriai, studentams — 3 doleriai. "LN2"

Prisimenant Lietuvos kariuomenės kūrimosi pradžią ir tos kariuomenės tautininkų (šaulių) pirmuosius žingsnius

Kai 1918 metų pabaigoj Lietuvos žmonėms paaiškėjo, kad riuomenei buvo nelengva kovoti su visokiais priešais, tad mūsų jėgų jau galima sudaryti nepriklausomą Lietuvos valstybę, taikiai išliko klausimas, jog tokiai valstybei reikia turėti savo kariuomenę. Taigi, pirmoje eilėje reikia turėti karių savanorių.

Man pačiam teko pamatyti 1918 metų pabaigoj Vilniuje vaikščiojant nedidelį karių savanorių būrelį, kuriam vadovaujo mano pažįstamas Kazys Škirpa; jis labai gerai mokėjo ir kitus asmenis patraukti į savanorių karių eiles. Kai tada man teko susitikti su M. Sležka, vičiu, tad jis man pabrėžė, M. Šalčius, P. Šalčius, A. Žmuidas, Kazys Škirpa pirmasis istorijoje karių savanorių eiles ir dar pasistengė kitus asmenis patraukti į savanorių rikiutes.

Kaip tokią tautininkų organizaciją pavadinti — dar ne vi-

siems buvo aišku. Pagaliau buvo pavadinta Šaulių Sąjunga. Ir šios Šaulių sąjungos veikla geriausiai moko išdėstyti Vlado Putvinskis. Taigi paskui pasirodė, kad toji Šaulių sąjunga buvo pasižymėjusi kaip geriausia tautininkė Lietuvos kariuomenės.

REPORTAŽAS IS ŠLUTO RADIOJ VALANDELES

1980 m. sausio 6 dieną Šluto radijo valandėlėje kalbėjo daktaras Lucas. Jo specialybė — odos ligos. Klausimai vienas po kito buvo keliami. Ponių tiesiog lenktyniavo su klausimais.

1980 m. sausio 13 d. valandėlėje buvo kalbama apie lietuvių kalbos studijas Illinois universitete. Pokalbyje dalyvavo J. Kavaliūnas, ponios J. Balčiūnienė, profesorė M. Stankuvienė-Saulaitytė. Keliami klausimai buvo aktualūs ir įdomūs. Susidare išpuolis, kad trūksta studentų ir lėšų. Įdomi programa, verta dėsnio dėmesio.

Antras klausimas — vienas vyriškis klausia, ar Jėzuitų namuose dar nemokė rusų kalbos? Pokalbio dalyviai šypsojosi. Į nerimą klausimą teko Šluti trumpai atsakyti: "Ne".

Ukrainiečiai labai veiklūs, pažangūs savo kultūros puoselėtojai. Turi ypatingai Kanadoje savo katedras net keliose universitetuose. Tautiečiai pinigais remia kultūrinius užmojimus. Pasimokykime iš jų, vieton griauti ALTą ir VLIKą.

Viena moteris prikišo, kad mažėja mokinių susidomėjimas lietuvių kalba, nes mokoma iš prokomunistinio vadovėlio "Mano nameliai brangūs". Priminė piktinančias iliustracijas.

Paskutinę minutę vienas vyriškis padarė taiklų pastabą: "Nedubliuokite politikos, o visą dėmesį ir pastangas nukreipkite ir sukoncentruokite į lituanistiką ir kultūrinius klausimus". Šlutas pažymėjo, kad čia labai išmintingas pareiškimas ir tuo baigėsi programa.

K. Emilis

Vyriausybė pataria žmonėms pasirošti brangiau mokėti už gazoliną ir kitus degalus.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasinecas, A KISS IN THE DARK. Piktantių ir intymų nuotykių aprašymai, patinti iš gyvenimo. Lengvas stilius, yra kalba, strakiai iliustruota 150 psl. Kalna \$2.50.

Dr. Juozas B. Končias, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl. kalnoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Končias, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto biografiniai, paliejančiai to laiko Lietuvos valstybę ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kalna \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanoms įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atidankius Naujienas arba atidantus čekį su pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, IL 60608

TRYŠ NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI ŠIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KNYGAS:

- 1 — Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 2 — Prel. J. B. Končias ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 3 — Henriko T. Tamašausko LIETUVISKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.

CEKĮ PRASOME PASIŲSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FARMIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAVARTAI ĮDOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENINIS VEIKĖJO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 250 psl., Iliustruota 1998 metų įvykių, Jablonkie ir totoralčio jaunas dienas ir rūpinimas.

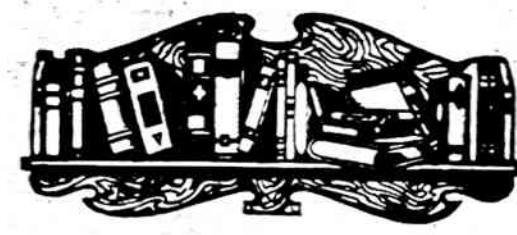
Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00 Minkštais viršeliais tik \$1.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAUROSI ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00

Telona teip pat užsisakyti pasitę, atidantus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant 50c. persiuntimo išlaidas.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00

Cekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6106

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Užsieniuose:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestiuose:	Naujienuos eina kasdien, išskyrus	
metams	sekmadienius. Leidžia Naujienu Ben-	
pusei metų	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,	
trims mėnesiams	IL 60608. Telef. 421-6100.	
vienam mėnesiui	\$5.00	
	Pinigus reikia siųsti pašto Money	
metams	Orderiu kartu su užsakymu.	
	\$48.00	

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Rusai privalo kraustyti iš Afganistano

Jungtinių Tautų speciali asamblėja, tris dienas svarstiusi Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną, nutarė įsakyti visoms svetimoms jėgoms galimai greičiau išsikraustyti iš Afganistano.

Jungtinės Tautos priklauso 152 valstybės. Ten priklauso Sovietų Sąjunga, JAV, Didžioji Britanija ir visa eilė nepriklausomų, savo reikalus besitvarkančių didelių ir mažų valstybių. Jungtinės Tautos priklauso demokratiškai besitvarkančiai Vakarų Vokietijai, bet jai taip pat priklauso ir komunistų valdoma Rytų Vokietija, uždraudusi politinėms partijoms veikti ir laisvai aptarti Vokietijos tvarkymo reikalus. Jungtinės Tautos priklauso 900 milijonų tauta komunistų valdomo Kinija, Amerika, su jos valdomomis smulkiosiomis salomis, turi virš 220 mil.

Praeitą savaitę Afganistano likimą svarstė Jungtinių Tautų Saugumo taryba, susidedanti iš 15 narių. Saugumo taryboje visos valstybės turi vieną balsą, išskyrus Sovietų Sąjungą, Ameriką, Kiniją, Didžiąją Britaniją ir Prancūziją. Šios penkios valstybės turi teisę paskelbti veto, kuris panaikina Saugumo tarybos daugumos nutarimą. Kada didelė dauguma Saugumo tarybos narių pasmerkė Sovietų Sąjungą už įsiveržimą į Afganistaną ir įsakė Sovietų karo jėgoms tuojau išsikraustyti, tai Sovietų atstovas paskelbė veto, tuo panaikindamas Saugumo tarybos nuosprendį, įsakantį Sovietams pasitraukti iš Afganistano.

Saugumo tarybos svarstytas, bet neišspręstas klausimas tuojau buvo perkeltas į Jungtinių Tautų specialią asamblėją, kurioje visi Jungtinių Tautų nariai turi teisę pareikšti savo nuomonę apie Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną.

Ne visos Jungtinių Tautų valstybės atsiuntė savo atstovus į specialią J. T. asamblėją. Vienos neturėjo pinigų kelionei, kitos negali pasiųsti atstovų į New Yorką specialioji asamblėjon, o trečios neskaitė klausimą, kokių svarbių, kad reikėtų važiuoti ir asamblėjoje dalyvauti. Iš 152 Jungtinių Tautų tautų narių, tik 122 atstovai pareiškė savo nuomonę apie Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną. Buvo ir tokių, kurie dalyva-

vo specialioji asamblėjoje, bet nekalbėjo, savo nuomonės nepareiškė. Kinija, pav., didelė, galinga valstybė. Saugumo tarybos posėdyje jos atstovas labai griežtai pasmerkė Sovietų karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną, bet specialioje asamblėjoje Kinijos atstovas nekalbėjo ir nekalbės. Kinijos atstovas savo nuomonę pareiškė Saugumo taryboje, visai atsisakė kalbėti specialioje asamblėjoje. Jam atrodė, kad tai yra bereikalingas bur- nos ausinimas.

104 valstybių atstovai, kalbėję Jungtinių Tautų asamblėjoje, labai griežtai pasmerkė Sovietų Sąjungą ir reikalavo, kad rusai tuojau atsauktų savo karo jėgas iš Afganistano. Daugelio valstybių atstovai, gana dažnai klausę Sovietų atstovų kalbų, ši kartą pasmerkė Sovietų vyriausybę, pasiuntusią tokias dideles ir taip stipriai ginkluotas jėgas į niekam nepavojingą Afganistaną. Tokių griežtų pareiškimų Sovietų valdžia niekad negirdėjusi. Griežčiausius žodžius prieš Sovietų karo jėgų įsiveržimą pareiškė arabų valstybės, kurios nemanė, kad Sovietų valdžio pavergs dar vieną arabų valstybę.

Sovietų valdžia siūsdama moderniasias jėgas į Afganistaną, sulaužė visas tarptautines sutartis, kuriomis buvo pasižadėjusi gerbti kitų valstybių suverenumą ir pagrindines žmogaus teises. Sovietų valdžia pasiuntė karo jėgas į valstybę, kuri nesudarė jokio pavojaus kaimynams, nepaskelbė karo ir nesirengė varžtis į svetimas žemes. Afganistanas nebuvo linkęs sudaryti jokios Islamo sąjungos, kuria, pasiremdamas Korano dėsniais, būtų bandęs kitomis arabų valstybėmis ar kitoms tautos būtų primesti savo įsitikinimus ar siūlomą savo tvarką. Buvo atstovų, kurie priminė rusams, kokių apgaulingų būdų jie nužudė Afganistano prezidentą komunistą Fr. Amin, o vėliau pradėjo invaziją, kai nebuvo kam įsakyti pasipriešinti. Sovietų kariai dėjęsi prez. Amin draugais, o vėliau jį nužudė, kad galėtų lengviau okupuoti strategines vietas.

Už Sovietų įsiveržimą į Afganistaną pasisakė tik tai Sovietų valdžios atstovai, kitų sukomunistintų kraštų atstovai ir rusų pavergto Afganistano atstovai.

Sovietų ambasadorius O. Trojanovskis jaučiasi laimėjęs, bet jis nesijaučia laimingas. Jungtinės Tautos negali imtis karo priemonių prieš Sovietų Sąjungos karo jėgas, įsiveržusias į Afganistaną, bet Jungtinių Tautų nariai gali imtis priemonių prieš Sovietų valdžios įsiveržimą. Prezidentas Carteris uždraudė JAV pirkliams parduoti Amerikoje užaugintus ir rusams labai reikalingus javus. Šiandien Sovietų Sąjunga neįsijaučia maisto stokos, bet specialistai apskaičiavo, kad už trijų ar keturių mėnesių rusai pajus duonos ir mėsos stoką. Rusus labai nustebino Kanados ir Australijos valstybių nutarimas neparduoti Sovietų Sąjungai javų, kol nebus atitrauktos Sovietų karo jėgos iš Afganistano. Dar juos labiau nugąsdino Amerikos uostų darbininkų nutarimas nepakrauti Sovietų transporto laivų jokiam Amerikos uosto.

Brežnevui ir kitiems Sovietų vadams didelio rūpesčio sukėlė ruošiamos Maskvos Olimpiados boikotavimas. Prezidentas Carteris tikrai užsiminė apie reikalą boikotuoti Maskvos Olimpiadą, bet konkrečių žingsnių dar nesiėmė. Tuo tarpu sekretoriaus Vance pavadojo Warren Christopher, nuvykęs į Londoną tariasi apie tos Olimpiados boikotą, jeigu rusai nepasiskubins atitraukti Sovietų karo jėgas iš Afganistano.

Pasirodo, kad Europa yra pasiryžusi boikotuoti Maskvos Olimpiadą. Mintis nėra svetima ir Pietų Amerikai.

Kurio Kultūros Rūmai Kaune

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KETVIRTOJO KONGRESO NUTARIMAI

(Tęsinys)

Vienas svarbiausių būdų prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo ir išvijos gyvybinių interesų išsaugojimo yra jungtis į gyvenamo krašto politinį gyvenimą. Raginame jaunimą jungtis į gyvenamo krašto politinį veiklą ir remti visus pajėgius kandidatus, kurie geriausiai giną krašto interesus. Šalia to, raginame jaunimą atsižvelgti į Lietuvos laisvinimo klausimą, kai jis darys sprendimą kurį kandidatą remti. Taipgi raginame kraštų LJS reikalauti, kad gyvenamųjų kraštų valdžios remtų to krašto lietuvių kultūrinę ir visuomeninę veiklą.

JAUNIMO RYŠIAI SU KITOMIS POLITINĖMIS ORGANIZACIJOMIS

Matydami Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pajėgumą įvairiose srityse, raginame PLB steigti politinę komisiją, su kuria PLJS būtų pilnai įpareigota artimai bendradarbiauti.

Pareikšdami panašų pasitikėjimą ir įvertindami Lietuvos

diplomatines tarnybas svarbų darbą, reiškiamo jai solidarumą ir ją moraliniais remiame bei skatiname PJS valdybą su ja užmegzti glaudžius ryšius.

VISUOMENINĖ SRITIS TAUTA

Tauta nėra vien biologiniai reiškiniai ar kilmę pagrįsta sąvoka. Tautą taipgi jungia kultūra, istorija, įsitikinimai, tradicijos, kalba, žemė ir bendri pergyvenimai. Tačiau nei vienas iš šių elementų nėra lemiantis. Asmeniškas žmogaus apsisprendimas nulemia, ar jis yra tautos dalis ar ne. Tie, kurie yra pasisavinę tautos vertybes ir laiko save lietuviais, yra lietuvų tautos dalis.

Šie elementai tebeįsijauja iš eivija, nors ji yra atskirta nuo tautos Lietuvoje. Kurdamas savo lietuvišką bendruomenę, iš eivija jų neatsisakė — anapstol, juos puoselė. Išlaikydami kalbą, tautinį būdą, kultūrą bei

tikėjimą, išieiviai sudaro sąmoningą lietuvių tautos dalį.

Pasklidusi po įvairius kraštus, išieivija yra neišvengiamai įtaigojama dominuojančios gyvenamojo krašto aplinkos. Joje auga jaunimas yra įvairiai paveikiamas. Tai priklauso nuo asmens tautinio sąmoningumo laipsnio. Natūrali gyvenamojo krašto asimiliacija dažnai jaunuolį atitraukia nuo lietuviškumo, kurio vertybės nebeatitinka asmeniškiems poreikiams. Jaunimas yra skatinamas apgalvoti rinktis tas įtakas, kurios prisidėtų prie lietuviybės išlaikymo ir asmenybės ugdymo.

Lietuvių išieivija, pralėdusi gyvenamųjų kraštų kultūrų įtaką, jaučia kai kurių lietuvių tautą jungiančių elementų silpnėjimą. Aiškiau siai nykstantis elementas yra lietuvių kalba. Lietuvių kalbos išlaikymas bei puoselėjimas yra vienas iš svarbiausių ir esminių išvijos uždavinių. Kalba, kuri yra nepanašios rankis tautos vertybės suvesti ir savintis, įgalina pilną asmens dalyvavimą tautos gyvenime. Lietuvių kalba įgalina smulkius ryšius tarp tautiečių — tai išsibarsčiusios išvijos vienytoja, tai tiltas tarp išvijos ir okupuotos Lietuvos.

Tuo pačiu gyvenamojo krašto sąlygos verčia vis daugiau naudotis to krašto kalba lietuvių jaunimo veikloje. Tai būtina, stengiantis kuo daugiau jaunimo įjungti į lietuvišką gyvenimą. Tačiau gyvenamojo krašto kalbos vartojimas neturėtų būti įvedamas lietuvių kalbos sąskaita.

Skatiname gyvenamojo krašto kalbą naudoti kaip priemonę pritraukti lietuviškai nekalbančius jaunuolius ir dėti pastangas grąžinti lietuvių kalbos vartojimą. Tikime, kad per dvi kalbiškumą išieiviai atsiveria dvi kultūros, praturtinančios asmenybę ir praplečiančios jos akiratį.

(Bus daugiau)

Ltn. PETRAS BIRŽYS

Karininkas Antanas Juozapavičius

(Ištrauka iš biografijos)

1. NUO KŪDIKYSTES IKI SUGRĮZTANT Į VILNIŲ

(Tęsinys)

20 — XII — 18 m. Sudiev, Vilnius! sudiev, Lietuvos sostinė! Greit nebespasimatysime. Gal ir daug prisieis nukentėti, daug ašarų ir kraujo pamatyti... Gal tu lietuvių parduotuvė nelaisvės pakliūsi ir vėl būsi prie ko nors priskirtas. Būk ramus! Neilgam. Išvaduos Tave Lietuvos Sūnūs! Šiandien Premier — Ministeris prof. Voldemaras, Finansų Ministeris p. Jasčenko ir aš apleidome Vilnių ir išvažiuojame Berlyną. 8 val. ryto sėdome traukinin. 10 val. ryto apleidome stotį. Traukinys buvo taip prikimštas žmonių, kaip rusuose laike demobilizacijos. Jame, kaip tada rusų traukiniuose išdaužyti langai, nuo kanapų nuardytos apdengty.

Kuo arčiau artinomos prie vokiečių sienos, tuo daugiau ir daugiau vagonuos skverbėsi kareivių. Buvo taip ankšta, kaip silkių bakchoje...

21 — XII — 18 m. 3 val. po pietų šiandieną atvykome Berlyną. Traukinys susivėlavo 8 val. Stotyje mus turėjo sutikti p. Haase ir mūsų atstovai Berlyne kun. Purickis. Iš priežasties pasi-

vėlavimo traukinio nei vienas, nei antras stotyje mūsų nesutiko. Mes persikraustėm į viešbutį "Continental".

Viešbutyje užėmėm 3 kambarius ir saloną. Neužilgo atvažiavo mūsų atstovas kun. Purickis.

22 — XII — 18 m. Iš ryto atsilankė Woehrle — vokiečių kareivis. Jisai pasisakė esąs rašytojas ir Lietuvos mylėtojas. Save skaitęs socialdemokratu ir buvęs Vilniuje "Soldatenereto" pirmininku. Man ypatiškai jisai rodė pavojingas tipas, su kuriuo reikėtų būti labai ir labai atsargiam. Aš jį įtariau, kaip vokiečių agentą — šnipą... Nemanau, kad jisai būtų Lietuvai naudingas. Premier — Ministeris jam šiek tiek pasitiki.

Šiandien atvyko Berlynan Smetona, Klimas ir Lastauskas. Vilniuje ypatingų permainingų dar neįvyko. Vokiečiams pasitikėti, kad jie sulaukys bolševikus, einančius pirmyn, nėra vilties... Vokiečių proletariatas eina išvien su rusų bolševikais ir, galima spėti, kad neužilgo vokiečiai ir rusai sudarys bendrą frontą prieš Antantą. Sakau, spėlioti, nes Vokietijoje yra gaivalų, griežtai tam protestuojančių ir dėl tos priežasties vokiečiai neįsileidžia Berlynan Trockio.

Kaip daugel bendro revoliucijoje: Vokiečių kariuomenė dabar toje pat stadijoje, kokią buvo Rusijos kariuomenė Kerenskio laikais. Gerai ats-

menu tą laiką; man teko būti Petrograde ir matyti, kaip rusų kariuomenė parduvinėjo "Nevos prosp." saulėžolius, saldinius, pympes. Tas pats ir Berlyne. "Unter den Linden" kareiviai parduvinėjo saldinius, pympes; giriasi, kaip išdaužė vagono langus, per juos į I klasės kupe, vijo iš ten karininkus... Tie kulturtaragieriai "tokie pat, kaip ir rusų Ivanovai, Petrovai... Revoliucijos psichologija visiems bendra".

Karininkas Juozapavičius sugrįžo iš Vokietijos, kaip tik tuo laiku, kada Vilniuje organizavo- si I-as pėst. pulkas.

Tame pulke, atsižvelgiant į Rusijos vėjais at- pūstą elektrizuotą revoliucinę upę, buvo kai kurių nesutikimų, nemalonių įvykių, susirinkimų, mitingų...

Tam pulkui persikėlus į Alytų, Apsaugos štabas pasiuntė kar. Juozapavičių į pulką, pulko vado padėjėju.

Karininkai štabe, lydėdami Juozapavičių, juokavo:

— Gerai! Tu esi tenai labai reikalingas, kaip vaistininkas. I-mam pulkui vaistai reikalingi...

I-mo pėst. pulko vadai, susidėjusių aplinkybių dėliai, nuolat mainėsi. Karin. Juozapavičius, būdamas oficialiai to pulko vado padėjėju, fakti- nai ėjo pulko vado pareigas, nes išvykstantis va-

das pulko reikalais mažai tesirūpino, o naujai at- vykęs ūmai reikalų neperprasidavo.

Tai buvo 1919 m. sausio m. pabaigoj ir vasa- rio m. pradžioj. Tą syk Alytuje dar buvo vokiečių kariuomenės. Jie ironiškai, stačiai juokdamiesi, išniekindami žiūrėjo į besikuriantį lietuvių pulką. Mūsų savanoriai labai skyrėsi nuo vokiečių. Vokiečiai apsiginklavę, apsišarvavę, vienoda uni- forma apsitaifę, — tikri kariai. Mūsų gi sava- noriai — kaimo berniukai, su sernėgėlėmis, burnu- sėliais, klumpėmis, kiti su šiaudinėmis skrbėlėmis ir aprūdijusiais, visokios rūšės b... šautuvais.

Fizinė vokiečių karių jėga, kariškas m... mas nesulyginamai didesnis, kaip I-mo pėst pu- kų žmonių. Bet už tai kita, dvasios jėga, pas l'etu- vius tasyk buvo begaliniai didelė. Vokiečiai gi tos dvasios tada lyg visai neturėjo. Ištvirkinti, nežiną žiaurumo rybų, jausdami besartinančią valandą, kada jiems reikės Lietuvą apleisti, vo- kiečiai sauvallavo, vogė plėšė, kankino ir skr'au- dė Alytaus miesto ir apylinkės gyventojus.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK
SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIAENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Gemi naudokitės laiku, nes dienos yra piktos". Efez. 5:16.

Kai kurie vertėjai išverčia šiuos žodžius "atpirkdamų laiką", lyg kad laikas jau nebėra mūsų. Šio gyvenimo rūpestiai ir reikalai, pasauliniai įpročiai ir mūsų nepuolusio kūno geismai, yra palinkę sunaudoti visą mūsų laiką šio gyvenimo reikalams. Pasišventęs žmogus turi rūpintis dangiškais, didžiojo Karalaus, reikalais. Mes turime surasti laiką skaitymui ir tyrinėjimui, atsiminimui ir dėkojimui Dievui už geradarystes. Turime rasti tiek laiko skelbimui gerųjų žinių kitiems. Jei pasiduodame pasaulio gundymams, tai visiškai neturėsime laiko Viešpaties reikalams. Turime pasirodyti išmintingais, gerai naudojanciais laiką, o ne pasiduodančiais pasaulio vilionėms ir apgaudinėjimui.

SV. RASTO TYRINETOJA

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10303

mas namo atostogų. Vėl įsijun-
ti į įprastą aplinką, bet ir
vėl dar aiškiau kaip praeitą
metą pajutau, kad su ta aplin-
ka nebevisai sutampu. Atsirado
naujas, anksčiau man nežino-
mas jausmas, kad tėvų pastogė-
je esu svečias. Kad ir labai sa-
ras, vistiek svečias. Manysje jau
buvo tai, kas gyveno savo gy-
venimu ir kitokiu, kaip visi ma-
no namiškiai. Tas išsiskyrimo
pajautimas ryškėjo ir mano
santykiuose su broliais bei se-
serimis, kad ir jie man tebebu-
vo artimi. Kiekvienas mūsų,
atrodo, jau galvojome apie sa-
vąjį gyvenimo kelią.

Kiek kitaip buvo su tėvais.
Motinai aš vis dar tebebuvo
Stepukas, kad ir dikiškai paau-
gęs. Tėvas, berods, atidžiai ste-
bėjo mane vykusius pasikei-
timus ir domėjosi jais visų pir-
ma vienu atveju, — ar neiškrups
tu iš man numatyto kelio? Tė-
vų gyvenimo idealas ir mano
likimas atrodė iš karto visai su-
siję, — turėjau būti kunigas.
Bet juo tolyn, tuo man darėsi
vis sunkiau. Pagrindinė tam
priežastis buvo, kad mano pir-
mykštis religinis pasaulis, ne-
kalbant apie tikybą, buvo griu-
vėsiuose, ir tik pamažu krista-
lizavosi naujas, nežūrint į vi-
sas mano pastangas, su pirmuo-
ju nesiderinęs. Naujos mintys
ir iš dalies net nauji idealai pie-
šė man naują pasaulį, kuriame
klebonijai nebuvo vietos. Tur-
būt, ir mano tėvas jau buvo ką
pastebėjęs, ir jam darėsi persun-
ku išlaikyti man duotąjį žodį,
kad baigčiau gimnaziją. Šios
mano atostogos mano ateičiai
buvo lemiamos. Inicatyvą pa-
dėčiai išaiškinti pasiėmė tėvas.
Atostogoms einant į galą, vie-
ną popietį tėvas pasiūlė mane
kamaraiten. Buvome dviese.
Pasijutau, turbūt, kaip Izao-
kas, Abraomo išimas, kad būtų
paukotas Jehovai. Laikas sus-
tojo man bėges. Ant stalo su-
dėstyti mano skalbiniai valizon
krauti.

— Matau, ruošies važiuoti, —
tarė tėvas nevisai tvirtu balsu.
(Bus daugiau)

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Zemaičių Kultūros klubo metinis
narių susirinkimas įvyks trečiadienį,
sausio 16 d., 1 val. popiet, Anelės
Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave.
Nariai kviejami atlikti, nes yra
svarbių reikšmių aptarti ir jau laikas
įsismokėti nario duokles. Bus ir vai-
res.

Rožė Didžiulė, raš.

Savo kalbą P. Bugailiškis,
tartum numatydamas artėjant
skaudžius mūsų tautai įvykius,
baigia įspėjimu šauksmu:

"Mums būtina persiauklėti, vi-
sais būdais skatinant ir propa-
guojant visuomeniškumą, darb-
tumą ir didesnę pasirusimą kū-
riškam darbui, nes mes jau
gyvename didelę visuomeninę
krizę". Tą šauksmą, kuriam ve-
lonis Stasys Lukauskis būtų
pritarsęs su visu jam būdingu
entuziazmu, pravartu ir dabar
kartoti.

KRYŽKELEJĖ

Septynias klases baigęs gim-
nazistas yra jau nebetkas. Be
augdamas ir pats nepamatai,
kaip iš vaiko virstai jaunuoliu.
Bendrasis kontūras susiformavo
būdas, į kurį vėlesnis gyveni-
mas nevisuomet įrašys naujų
bruožų. Jieškodamas atsakymo
į gyvenimo, skaitytųjų knygų,
vykusiujų pasikalbėjimų pažai-
dintus klausimus ir juos sau vie-
nu ar kitu būdu atsakydamas,
nė nepasijunti, kaip jie neišdū-
domai sąmonėje susiklostę, su-
siderina ir virsta tavo pažiūra.

Tuo daugiau tokių klausimų
būsi sau "išsiaiškinęs", juo aiš-
kesnės formos įgauna tavo pa-
žiūra visuma, tavo pasaulėžiū-
ra. Jaučiamas pažūrose spragas
bandai užkaišioti savo galvojimu
savo protu, ir savo "aš" pajauti-
mas darosi vis ryškesnis. Prade-
di save vertinti ir pradėti rei-
kalauti. Kad ir kiti tave vertin-
tu. Pačioje mokykloje santykiai
tarp mokytojų ir mokinių įgau-
na naują pobūdį.

Berods, ir aš taip jaučiau, bai-
mums kaip tik rodo skaišcios at-
minties Stasys Lukauskis.

Stepono Kairio atsiminimai

(Tęsinys)

Savo gyvenimo uždavinį ir
pateisinimą S. Lukauskis ma-
tė nepailstamoje, kasdien vyk-
domoj tarnyboje savo žmonėms,
savajam kraštui, pagaliau sava-
jam miestui, ir čia buvo S. Lu-
kausio lietuviybės esmė, pažy-
mėta humanišku prie kiekvieno
reikalo priėjimu. S. Lukauskiui
nebuvo lemta ilgiau pagyventi
nepriklausomos Lietuvos są-
lygose. Iš daug ko atrodė, kad
jis už kitokią Lietuvą kovojo
ir kitokios laukė, kaip ją matė,
darant pirmuosius valstybinio
kūrimosi žingsnius. Ir dėl to iš
Šiaulių neskubėjo. Nestatė savo
kandidatūros nė į vieną rink-
tųjų seimų ir nerodė jokio noro
bet kuriam postui užimti val-
džios aparate. Pasiliko Šiauliams
ištikimas, kol buvo gyvas. Ir
jeigu Šiaulių miestas būtų ne-
priklausomaisiais metais moky-
jo parodyti daugiau už kitus in-
ciatyvos ir sugebėjimo savo rei-
kalams tvarkyti, savo teises gin-
damas, mokėdavo pavadžiu lai-
kyti ir uoliausius vadistinio re-
žimo apskrities viršininkus, per
savo rinktųjų organų veiklą auk-
lėjo miesto gyventojuose demo-
kratinės bendruomenės pilie-
čius, tai tame visame buvo S.
Lukausio didelis indėlis.

Praėjo daug metų, bet S. Lu-
kausio moralinis asmuo tebė-
ra vis dar gyvas ne tik šiaulie-
čių atminty, kaip kūrybų šlo, mo-
kėjusio save visą aukoti sava-
jai visuomenei žmogaus žadi-
nantis pavyzdys. Tai gali pa-
siekti tik ryškios, savyje vienin-
gos ir socialiai kūrybiškos asme-

nybės. Stasys Lukauskas mirė
1925 gegužės mėn. 22 dieną. Jo
kopa ženklina kuklius parašas:
"Feci quot potui, — feciunt me-
liora patentes" (Dariau, ką ga-
lėjau, — tepadaro daugiau pa-
jėgūs).

Feliksas Bugailiškis, daugelio
mečių Lukausio bendradarbis
teismuose ir visuomeniniame
darbe, pastaraisiais nepriklau-
somybės Lietuvos metais Vil-
niaus Teismo Apygardos pirmi-
ninkas, jau 1934 m. balandžio
pradžioje kalbėdamas Lukaus-
kio suorganizuotos Kalinių Glo-
bos Draugijos dešimtmečio mi-
nėjime, kartu prisiminėdamas ir
jos steigėją, rado reikalingą pa-
daryti tokį sugretinimą tarp tų
velionies laikų inteligentų ir
jau brandusiųjų nepriklausomo
sios Lietuvos sąlygose:

"Kai šiu dienų jaunoji karta,
be didelio vargo ir pastangų iš-
kilusi gyvenimo paviršium, ne-
pasijunti nei ypatingu darbštu-
ru, rei išverme ir pasišventi
nu tam ar kitam darbui ir dau-
giausia neišsilavinusi, idėjiškai
renu litovėjusi, taigi ir nepa-
stori savo ideologijos atveju.
tai, atbulai, senosios kartos vi-
suomenininkai, gyvenimo, ko-
vos ir nepalaužiamos veiklos už-
gūdinti, yra organiškai suaugę
su savo idejėmis ir paslieka
tėvų išikimi iki galo. Dėl to
jie buvo rimti ir išvermingi ko-
votojai dėl savo tautos, savo kra-
što teisių: buvo tikri gyvenimo
lūžėjai. Tokie darbuotojai tipa-
mums kaip tik rodo skaišcios at-
minties Stasys Lukauskis."

The Ace Of Club Sandwiches

Best... looking for a good sandwich tip? Place your bid with
Fiesta Stack-Ups, a club sandwich variation from the Kraft
Kitchens. Open with Miracle Whip salad dressing, "The Bread
Spread," on a triple deck of toast. It adds smooth flavor to a
full house of luncheon meats, green pepper, cabbage and
jalapeno pepper process cheese food slices.

For easy serving, cut the decks into triangles and secure with
picks. When friends call, deal them Fiesta Stack-Ups, a sure bet
for lunch or party time.

Fiesta Stack-Up

1 cup Miracle Whip	1-1/2 cups shredded cabbage
18 white bread slices,	12 summer sausage slices
toasted	6 green pepper rings
6 ham slices	6 Kraft jalapeno pepper
12 tomato slices	singles pasteurized
	process cheese food
- For each sandwich, spread one slice of toast with salad
dressing; top with ham slice, 2 tomato slices, 1/4 cup
cabbage, second slice of toast, 2 summer sausage slices,
green pepper ring, cheese food slice and third slice of toast
spread with salad dressing. Cut into triangles; secure with pick
6 sandwiches

A.A. ELVYRAI SKOPIENEI mirus,

dukterį SOFIJĄ PALIONENĘ. Cicero Lietuvių Res-
publikonų Partijos valdybos narę, ir jos šeimą nuošir-
džiai užjaucia ir kartu liūdi

C.L.R.P. VALDYBA ir NARIAI

LAST YEAR 2,850 SCHOOL-
AGE CHILDREN BETWEEN
THE AGES OF 5 AND 14
WERE KILLED BY MOTOR
VEHICLES IN THE U.S.
CHARLES M. HAYES,
PRESIDENT OF THE CHICAGO
MOTOR CLUB, ASKS DRIVERS
TO BE ESPECIALLY ALERT
FOR CHILDREN NOW THAT
SCHOOL IS IN SESSION

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriat
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOJE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLYmpic 2-1083

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

SOPHIE BARCUS

RADIO ŽEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA

1498 E. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 4:00
4:30 val. vak. Šeštadieniais ir
sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. 7:10.

Vedėja Aldona Daukus
Telef.: MEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai" KAZĖ BRAZDŽIONYS

Programos vedėjas

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 9-9:30 val. vakaro.

Visos laidos iš WOPA stoties
banga 1490 AM.

St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga

2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics

Medicinos direktorius

938 S. Main St., Westchester, Ill.

VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2725

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI

9613 W. 71 St. Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"

Val. azai susitarima, Jėdiaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val. antradienį, 1-4 popiet,

ketvirtadienį, 5-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-7880

Residencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Lėndra praktika, spec. MOTERŲ ligos.

Ofiso 3632 WEST 37th STREET

Tel. PR 3-1223

OFISO val. antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ELEIKIS, O. P.

GENETINIS PROTEZISTAS:
Apsarai - Protezai. Med. ban-
dai. Speciali pagalba klie-
soms (Amputacijas) ir t. t.

Val. 9-4 ir 6-8, ketvirtadienį 9-1

1601 West 43rd St., Chicago, Ill. 60629

Telef.: Prospect 8-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33710

Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdraude

TEMA KAINA

R. BERENAS

Tel. WA 3-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

ir įvairių atstovų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 374-1882 arba 374-5994

PHONE-HEART DISEASE

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

1-800-222-2222

